

Предмет навчальної дисципліни «Економіка підприємства» – процеси та операції, які необхідні для виявлення, визначення, комбінування, уніфікації і координації різних процесів і операцій з планування діяльності в рамках груп процесів економіки підприємства.

Вивчення даної дисципліни базується на концепціях і поняттях теорії економіки підприємства, фінансів підприємства, мікроекономіки, регіональної економіки і спрямоване на формування сучасного фахівця. Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» належить до циклу нормативних навчальних дисциплін професійно-практичної підготовки.

Методологічний арсенал навчальної дисципліни «Економіка підприємства» включає загальнонаукові та спеціальні методи пізнання (дослідження).

Дисципліна має блочну структуру, включає лекційні та практичні заняття, на яких використовується вітчизняний і зарубіжний досвід, а також вивчаються різні методики планування.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами теоретичних знань та одержання практичних навичок щодо формування та оцінювання показників господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завдання навчальної дисципліни полягають в отриманні теоретичної та практичної підготовки студентів з таких питань:

- підприємство як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності;
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства;
- теоретичні засади формування і використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання;
- механізм формування економічних результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
- механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Економічні засади виробничої діяльності підприємства. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Тема 1.1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці

Підприємство як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств. Зовнішнє середовище функціонування підприємства, його характеристика. Пряме державне регулювання діяльності підприємства.

Види підприємств, їх класифікація. Економічні особливості різних видів підприємств. Об'єднання підприємств.

Тема 1.2. Економічна характеристика продукції підприємства

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство. Поняття «номенклатура та асортимент продукції, що виробляється», «товарна», «валова», «чиста», «реалізована продукція», «валовий оборот підприємства». Товарна політика підприємства і механізм її здійснення.

Тема 1.3. Виробнича програма підприємства

Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. Інформаційне забезпечення обґрунтування виробничої програми підприємства. Методичні інструменти аналізу виконання виробничої програми.

Тема 1.4. Виробнича потужність підприємства

Поняття виробничої потужності підприємства, його структурних підрозділів, окремих ланок, основного виду обладнання. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства. Динамічні показники виробничої потужності. Баланс виробничої потужності підприємства.

Тема 1.5. Ресурсний потенціал підприємства

Поняття та види економічних ресурсів. Поняття потенціалу і ресурсного потенціалу підприємства. Складові ресурсного потенціалу та їх взаємозв'язок.

Взаємозв'язок окремих елементів ресурсного потенціалу підприємства. Критерії оптимізації структури ресурсного потенціалу.

Тема 1.6. Трудові ресурси підприємства

Трудові ресурси підприємства та характеристика їх видів. Фактори, що впливають на формування трудових ресурсів. Продуктивність праці: поняття і види. Основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства.

Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві. Мінімальна заробітна плата. Форми додаткової заробітної плати. Форми та системи преміювання на підприємстві.

Тема 1.7. Майнові ресурси (активи) підприємства

Сутність активів підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності. Класифікація активів підприємства.

Поняття склад та класифікація необоротних активів підприємства. Особливості необоротних активів підприємства як складової його ресурсів.

Характеристика, особливості обліку та оцінки основних виробничих фондів підприємства. Поняття амортизації, зносу основних фондів. Показники ефективності використання основних фондів. Нематеріальні активи підприємства.

Поняття, склад та структура оборотних коштів, джерела їх формування. Оборотні активи підприємства: економічна сутність та класифікація.

Тема 1.8. Інвестиційні ресурси та інноваційні процеси на підприємстві

Сутність, класифікація та структура інвестицій. Джерела фінансування інвестицій. Поняття, види і стадії інвестиційних проектів. Поняття ризику у процесі здійснення інвестиційної діяльності підприємства.

Зміст інноваційної діяльності, форми її інвестування. Види і напрямки інноваційної діяльності. Інноваційний потенціал підприємства.

Розділ 2. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки

Тема 2.1. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції

Характеристика витрат, їх роль та класифікація. Поточні та капітальні витрати підприємства. Поняття собівартості продукції. Показники собівартості продукції. Калькулювання собівартості продукції. Вибір калькуляційних одиниць. Методи калькулювання собівартості.

Методи планування поточних витрат підприємства. Кошторис витрат виробництва. Напрямки зменшення собівартості продукції на підприємстві.

Тема 2.2. Доходи та цінова політика підприємства

Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства.

Сутність, механізм формування доходів від операційної діяльності підприємства. Цінова політика підприємства. Методи ціноутворення.

Планування доходів підприємства: поняття, завдання і послідовність.

Тема 2.3. Фінансові результати діяльності підприємства

Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі економічних показників діяльності підприємства. Сутність і формування прибутку. Планування прибутковості підприємства. Ефективність діяльності підприємства.

Показники рентабельності підприємства та фактори, що їх визначають.

Тема 2.4. Реструктуризація підприємств у процесі розвитку

Концепції розвитку підприємств. Сучасні моделі розвитку підприємств. Загальна характеристика процесу реструктуризації та санації підприємства. Фінансове оздоровлення суб'єктів господарювання.

Тема 2.5. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність

Сутність і фази розгортання кризи. Фактори, що обумовлюють виникнення кризи. Суть, причини і моделі банкрутства.

Фінансово-економічні передумови та наслідки виникнення ситуації банкрутства. Види банкрутства підприємства.

Цілі та форми санації. Сутність економічної безпеки підприємства та фактори впливу на неї. Система показників економічної безпеки підприємства.